

نقش آموزش و پرورش پیش دبستانی در تقویت هویت ملی کودکان در پسا کرونا

سمانه محمدی معاف

آموزش و پرورش، Samaneh_moaf@yahoo.com

چکیده- تغییر در سبک زندگی در نتیجه شیوع کوید-۱۹، کودکان را تحت شعاع قرار داده و پیامدهای جامعه شناختی و هویتی به دنبال داشته است. هدف از این پژوهش بررسی تاثیر کرونا بر بحران هویتی کودکان و ارائه راهکارهایی در جهت پرورش هویت ملی کودکان پیش دبستانی در جهان پسا کرونا می باشد. روش شناسی پژوهش از نوع اسنادی و کتابخانه ای است و برای جمع آوری اطلاعات از اسناد و مدارک، گزارشهای تحقیقی، مقالات، منابع چاپی و الکترونیکی استفاده شده است. با توجه به پیچیدگی های دنیای پسا کرونا و این که هویت اشخاص در دوران کودکی شروع به تکوین و شکل گیری می کند، ارائه ی راهکارهای عملی و علمی، قابل اجرا در آموزش و پرورش کشور بسیار ضروری می نماید. لذا در این مقاله ضمن تشریح مفهوم هویت ملی، به بررسی نقش آموزش و پرورش پیش دبستانی بر تقویت هویت ملی کودکان پرداخته شد. نتایج مطالعات انجام گرفته نشان می دهد که آموزش و پرورش علاوه بر محتوای برنامه درسی، از راه شبکه های مستحکم و پایدار اجتماعی، جو و فضای تربیتی در محیط های آموزشی و مشارکت در فعالیت های فوق برنامه در ایجاد دیگر فهمی و بسط جهت گیری های شناختی، عاطفی و کنشی دانش آموزان اثرگذار است.

کلیدواژه- هویت ملی، بحران هویتی، آموزش و پرورش، پیش دبستانی، پسا کرونا.

۱- مقدمه

مختلفی است. اما در یک دسته بندی کلی می توان دو نوع هویت را از یکدیگر متمایز کرد [۳]:

هویت فردی: یعنی همان چیزی که فرد به واسطه ویژگی ها، خصوصیات یگانه و منحصر به فرد خود مورد شناسایی قرار می گیرد و در عین حال از دیگران متمایز می شود.

هویت جمعی: عبارت است از تعلق خاطر تعدادی از افراد به امور مشترک با عنوانی خاص، چنین تعلق موجب احساس همبستگی و شکل گیری یک واحد جمعی می شود که با عنوان "ما" از "ماهای" دیگر جدا می شود.

در واقع در مفهوم فردی، هویت عبارت است از کشاکش تصور من از او و در مفهوم قومی و ملی عبارت است از کشمکش تصویر ما از دیگران. بایستی میان هویت ملی، هویت ایرانی یا هویت تاریخی ایرانیان تفاوت قائل شویم. هویت ایرانی مفهومی است دارای سابقه تاریخی و دارای ریشه در تاریخ و نژاد ایرانی؛ در حالی که هویت ملی نامی تازه و نو است که با دولت های ملی مطرح شد و در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم میلادی از غرب به کشورمان وارد شد. هویت ملی، بیشتر بر سه پایه ی نژاد، سرزمین و آداب و سنن تکیه دارد؛ یعنی غالباً خون، خاک و فرهنگ، پایه و مایه ی پیدایش هویت یک ملت به حساب می

دوران کودکی دورانی است که عناصر مهم شخصیتی افراد در آن شکل می گیرد. هویت ملی یکی از عناصر مهم شخصیتی هر فرد است که پایه تعهد تعمیم یافته آنها را نسبت به جامعه خود شکل می دهد [۱]. در تعریف هویت می توان گفت که هویت، مجموعه ای از علائم، آثار و نشانه های فرهنگی، اجتماعی، مذهبی و مواردی از این دست است که یک فرد را از فرد دیگر متمایز کند. به عبارت دیگر، هویت، پدیده ای است که از من آغاز و به ما منتهی می شود. یعنی از نوع یگانگی و همانی خود، به احساسی از همبستگی عاطفی با اجتماع بزرگ ملی و قومی تبدیل می شود و احساسی از وفاداری به آن راه می یابد. هویت به مجموعه مشخصاتی گفته می شود که در ساده ترین تعاریف، ممیزات جسمی و روحی افراد را به نمایش می گذارد. بدین تعبیر، خصوصیات مادی (فیزیکی) انسان، همچون، رنگ پوست، چشم، قد، وزن، علائم و آثار فردی و بسیاری از مظاهر پنهان و پیدای آنان را شامل می شود و آنگاه به نحوه ی اندیشه، نوع نگاه، طرز رفتار، شیوه های گفتاری، پیشه، عملکردهای اجتماعی و مفاهیم دیگری نیز که در برخوردهای اجتماعی به چشم می آید توجه می کند [۲]. هویت دارای انواع سطوح و سلسله مراتب